

Hvítabók lögð fyrri tingið

Hol er nú sett á viðgerðina av Hvítubók á landsins hægsta stað. Hvítubók og fylgibind vórðu lögð fyrri tingið í gjár og aðalorðaskiftið um hana verður hósdagin

JOHN JOHANNESSEN

Tað kom ikki nógv nýtt fram, tá Høgni Hoydal, landsstýrismaður í sjálfstýrismálum, fyrrapartin í gjár legði Hvítubók við fylgibindum fyrri tingið. Bókin hevur verið so mikið nógv viðgjørd á fundum og í fjølmjóðnum, at flestu kenna høvuðsinnihaldið í henni. Tískil var talan heldur um formleika enn um kunnan, tá landsstýrismaðurin frá tingsins røðarpalli greiddi frá um landsstýrissins niðurstøður og ætlanir í sjálfstýrilstilgongdini.

Endamálini

Høgni Hoydal greiddi frá teimum átta høvuðsendamálum landsstýrissins í sambandi við nýggjan sáttmála við Danmark viðvíkjandi ríkisráttarlugu stöðu Føroya.

Endamálini eru:

– At evsta vald, evsta ábyrgd og ognarrætturin til Føroya land verða staðfest at liggja hjá føroyska fólkinum, og at hetta skal vera

altjóða viðurkent.

– At bert fólkalvaldu myndugleikarnir í Føroyum kunnu taka avgerðir um viðurskipti Føroya innanhýsis og uttanhýsis.

– At Føroyar verða javnsettar øðrum londum og gerast javnbjóðis og sjálfstøðugar partur í altjóða samfelagnum.

– At Føroyar hava fullt ræði og fulla ábyrgd í búskaparviðurskiptum sínum.

– At semjur um felags ríkjalæðara, felags gjaldoyra og felags rættindi hjá donskum og føroyskum ríkisborgarum hvør hjá øðrum verða staðfest í einum altjóðarættarlaga bindandi sáttmála.

– At samstarv verður avtalað við viðkomandi myndugleikar í Danmark og øðrum londum um útbúgving, granskning, heilsumál, fíggjarmál, lögreglumál, rættarmál og uttanríkis-mál.

– At tryggjað verður ein skiftistíð, har ríkisveitingin verður minkað burtur yvir eitt nærri tilskilað áramál, og møguleikar verða fyrri at tillaga landsins búskapar-

politikk stigvíst til eina stöðu við sjálfbjargnum búskapi og sjálfstøðugari fyrising á øllum máløkjum.

– At ásettar verða mannagongdir fyrri, hvussu ein sáttmáli við Danmark kann endurskoðast, leingjast ella sigast upp.

Skulu kenna seg trygg

Nógv hevur verið tosað seinastu tíðina um, hvussu fullveldisætlanin fer at ávirka einstøku føroysku familjuna. Røddir hava verið við, at ætlan landsstýrissins fara at gera tað verra fyrri vanligu føroysku familjuna. Men sambært Høgni Hoydal er ikki neyðugt at stúra.

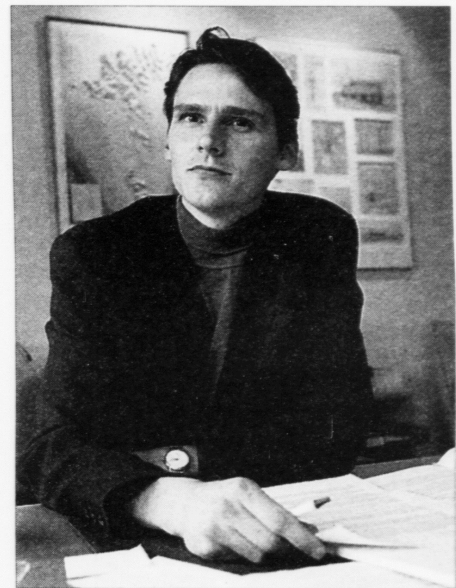
Landsstýrismaðurin vissar um, at landsstýrið hevur sum høvuðsmál, at alt Føroya fólk kann kenna seg trygt við tey stig, tikin verða. Eisini visti hann á, at tað er umráðandi, at avbjóðingarnar eru greiðar og væl upplýstar, tá endalig stöða skal takast til ein sáttmála á fólkatakviðum í Føroyum.

Óngar forðingar

Høgni Hoydal visti í frágreiðing síni á, at landsstýrið innanhýsis hevur viðgjørt Hvítubók, og er tað komið til ta niðurstøðu, at óngar beinleiðis forðingar eru fyrri ætlanini um at skipa føroyar sum fullveldisríki í sáttmála við Danmark, eins og samtykt varð av samgonguni og Miðflokkinum á Løgtingi 2. oktober 1998.

Landsstýrismaðurin ásanar, at ætlanin setur stór krøv og stórar avbjóðingar til politisku skipanina, búskaparstýringina, fyrisingina og samfelagið alt. Hann sigur, at tað á øllum økjum krevjast greið stevnumið og politiskar semjur fyrri at tillaga og byggja upp eitt sjálfstøðugt og sjálfbjargið føroyskt samfelag, so at sleppast kann undan óheppnum avleiðingum í tillagingartíðini. Fortreytin fyrri at vinna á mál heldur Høgni Hoydal vera, at hildið verður fram við at viðgera avbjóðingarnar og krøvini eftir fólkaraðisligari mannagongd.

Hvørjar viðmerkingar



Í gjár legði Høgni Hoydal, landsstýrismaður, Hvítubók fyrri tingið

aðrir politikarar hava at siga um Hvítubók og fullveldisætlanina frá tingsins røðarpalli, fáa vit at vita hós-

dagin 14. oktober, tá aðalorðaskifti um Hvítubók er á skránni.

Vandi fyrri illteinkingum

Um lógin verður sett í gildi fyrri Føroyar uttan broytingar, so fær kann-ingarnevndin heimild at gera kanningar í Føroyum, men bert av virksemi, ið hevur beinleiðis tilknýti til flokkar, feløg, fakligar ósemjur og fylkingar í Danmark. Hetta verður mett at vera óheppið, og tí hevur Høgni Hoydal lagt nýtt uppskot fram um PET

ÓLAVUR í BEITI

Uppskotið, sum Høgni Hoydal nú hevur lagt fram er í suttum, at danska lógin skal eisini umfata Føroyar í tíðarskeiðnum 1945-1989. Í viðmerkingunum til uppskotið, sigur Høgni Hoydal, at ríkismyndugleikarnir hava í skrivni dagfest 30. juni 1999 spurt landsstýrið, um fólkatingslógin frá 2. juni 1999 um kanning av virksemi hjá Politiets Efterretningstjeneste (PET) skal setast í gildi fyrri Føroyar. Tann 12. februar 1999 legði Helena Dam á Neystabø vegna Høgni Hoydal fram uppskot til ríkislógartilmæli um at seta í gildi fyrri Føroyar upprunaliga uppskotið til „lov om undersøgelse af Politiets Efterretningstjeneste“. Í uppskotinum til ríkislógartilmæli varð mælt til, at lógin við ávísari broyting bleiv sett í gildi fyrri Føroyar, soleiðis at kanningin eisini fevndi um politiskar bótkar, feløg og fakligar ósemjur v.m., ið høvdu tilknýti til Føroyar.

Men tá uppskotið var til

3. viðgerð, varð tað tó ikki samtykt, áðrenn tingsetan endaði, og datt tað sostatt burtur sambært stýrisskipanarlógin. Nýggja fólkatingslógin er broytt í mun til upprunaliga uppskotið. Og her stendur at lógin skal ikki galda fyrri Føroyar (ella Grønland), men hon kann við kongligari fyriskipan verða sett í gildi fyrri Føroyar við teimum broytingum, ið serligu føroysku viðurskiptini krevja.

Sum lógin er orðað, fevnir arbeiðssetningurin hjá settu kanningarnevndini sostatt ikki um kanning av virksemi hjá PET mótvegis t.d. politiskum flokkum, feløgum, fakligum ósemjum og fylkingum í Føroyum, men einans í Danmark og fyrri tíðarskeiðið 1945-1989.

Og til hetta sigur Høgni Hoydal, at um lógin verður sett í gildi fyrri Føroyar uttan broytingar, so fær kanningarnevndin heimild at gera kanningar í Føroyum, men bert av virksemi, ið hevur beinleiðis tilknýti til flokkar, feløg, fakligar ósemjur

og fylkingar í Danmark.

Og landsstýrismaðurin metir hetta sera óheppið, tí ein kanning av, um reglurnar eru hildnar, eigur tí ikki at avmarkast til bara ein part av ríkinum og virksemi hjá PET. Rættartryggin má sjálvsagt eisini galda fyrri føroyingar; og um PET hevur havt nakað virksemi í Føroyum, so er hugsandi, at føroyskir flokkar, felagsskapir, fakligar ósemjur og fylkingar hava verið viðgjørd sum sjálfstøðug mál og ikki sum partur av virksemi í Danmark. Tað má metast at hava stóran týðning fyrri føroyska almenningin at fáa lýst møgulegt virksemi hjá PET í Føroyum. Bæði fyrri upplýsing og rættarkenslu. Annars er vandi fyrri leysasögum og illteinkingum.

– Tí tess at tryggja, at hesi atlit verða fylgd, verður mælt til, at lögtingið samtykkir uppskotið til ríkislógartilmæli, sigur Høgni Hoydal m.a. í viðmerkingunum til uppskotið.

2 vaksin & 2 børn í bili

Danmark

Danland
íbúðir **4.995,-**
1 vika í fritíðaríbúð

DanCenter
summerhús **4.995,-**
1 vika í summerhúsi

Á hotelli í 1 viku:

Fyrir hvønn við 2 fólkom í bilinum

Park Hotel Aalborg **3.350,-**

Hotel Excelsior **3.795,-**
Keymannahavn

SMYRIL LINE
Tel 31 59 00
e-mail: booking@smyril-line.fo